

Asia: VN/13139/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi omaishoidon tuesta annetun lain ja perhehoitolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunnonantajan organisaatio

Järjestö

2. Kannatatteko luvussa 3 ehdotettua tavoitetta omaishoidon tuen vähimmäispalkkion korottamisesta?

Kyllä

3. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 2:

-

4. Kannatatteko luvussa 3 ehdotettua tavoitetta perhehoitajan taloudellisen aseman tukemisesta?

-

5. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 4:

-

6. Kannatatteko omaishoidon tuen palkkion korotuksen kohdistamista omaishoidon tuen vähimmäispalkkion korottamiseen?

Kyllä

7. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 6:

-

8. Kannatatteko perhehoitajan korvausoikeuden kohdistamista esityksessä ehdotettuihin tilanteisiin?

-

9. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 8:

10. Mitä muuta mahdollisesti haluatte lausua esityksestä:

Muistiliitto ry on valtakunnallinen muistisairaiden ja heidän läheistensä kansanterveys-, potilas- ja edunvalvontajärjestö. Toiminnan päämäärä on edistää aivoterveystta, toimia sairastuneen ja läheisen tukena, vahvistaa heidän ääntään sekä puolustaa heidän oikeuksiaan. Muistiliitto toimii 41 jäsenyhdistyksensä yhteistyö- ja kattojärjestönä.

Omaishoitolaain tarkoittamia omaishoitajia oli Suomessa 51400 vuoden 2024 aikana. Muistisairaus on omaishoidon yleisin syy ja muistisairaus muodostaa noin kolmanneksen omaishoitotilanteista. Muistiliitto ottaa tässä kantaa lausunnossaan kantaa omaishoidontukea koskevaan esitykseen.

Muistiliitto kannattaa omaishoidon tuen vähimmäispalkkion nostamista.

- Omaishoito on tärkeä ja muistisairautta sairastavien henkilön määrän kasvaessa entistä merkityksellisempi hoitomuoto, jonka käyttämistä tulee tukea eri tavoin. Omaishoidon avulla voidaan toteuttaa vanhuspäalvelulain 15 b §:n mukaista ensisijaista kotiin annettavien avopäalveluiden periaatetta. Omaishoito muodostaa myös kustannustehokkaan vaihtoehdon hyvinvointialueiden järjestämisvastuulla olevien kotihoidon ja asumispäalveluiden rinnalle.
- Omaishoidon tuen palkkiotasoa vaikeampana haasteena nähdään kuitenkin tällä hetkellä hyvinvointialueiden määrittämät keskenään erilaiset edellytykset saada omaishoidon tukea. THL:n laatimat omaishoidon tuen kansalliset myöntämisperusteet tulee ottaa käyttöön ja yhtenäistää toimintatavat eri hyvinvointialueiden välillä.
- Myös omaishoitajien tuen ja erityisesti vapaan mahdollistavia käytänteitä tulee kehittää edelleen ja yhdenmukaistaa. Muistiliiton toteuttamassa Muistibarometrissa korostui omaishoitajien huoli omasta jaksamisesta. (Muistiliiton Muistibarometri 2024, linkki Muistiliiton sivulle).
- Omaishoidon tuki on hyvinvointialueiden määrärahasidonnainen palvelu. Omaishoidon tukeen tulee resursoida riittävästi varoja. Muistisairaiden määrä kasvaa suurten ikäluokkien ikääntyessä. Jos suhteellinen sairastuvuus säilyy ennallaan, kasvaa muistisairaiden määrä 64 % vuoteen 2040. (Unohdetut muistisairaat, nopeasti yleistävä kansansairaus haastaa palvelut. mennessä. Tiedeisku muistisairauksista Suomessa. Suomalainen tiedeakatemia, 2025.)

Elomaa Sari
Muistiliitto ry